

На сьогодні щодо тварин, особливо високопродуктивних, з акушерськими, мамологічними, гінекологічними та андрологічними захворюваннями набуло поширення комплексне програмне лікування, яке враховує принципність дії препаратів. Одним із важливих пунктів програми є застосування препаратів антибактеріального спрямування. Відомі препарати відрізняються варіабельністю дії, а деякі з них до того ж мають негативні впливи.

Мета. Пошук для згаданого пункту програми нових препаратів, які б відповідали вимогам практики на сучасному рівні – актуальна проблема і потребує вирішення.

Матеріал і методи. Нами розроблено препарати “ОКО” (озонована кукурудзяна олія) та “Прозон” (комплексний препарат на основі озонованої кукурудзяної олії та спиртового розчину прополісу), які складають основу озono- та прополістерапії тварин у разі репродуктивних патологій і є спільною розробкою кафедри ветеринарної хірургії та репродуктології Державного біотехнологічного університету (м. Харків) і відділу низькотемпературної рівноважної плазмохімії Національного наукового центру “Харківський фізико-технічний інститут” (м. Харків).

Результати та висновки. У програмах лікування тварин з репродуктивними патологіями (метрит, мастит, баланопостит) пункт програми антибіотико-, нітрофурано- та сульфаніламідотерапія замінено на використання озonomістких препаратів “ОКО” та “Прозон”. Впровадження цих програм забезпечує скорочення тривалості періоду лікування і клінічного одужання, підтверджене зменшенням кількості епітеліоцитів та лейкоцитів і клітин з жовто-червоним забарвленням, що підтверджує ефективність озonomістких препаратів та їх антибактеріальні властивості.

Таким чином, препарати “ОКО” та “Прозон”, що складають основу озono- та прополістерапії за репродуктивних патологій, забезпечують високу ефективність та економічну вигоду методів лікування за позитивного впливу на організм тварин.

ПАТОГЕНЕЗ ТА КЛІНІЧНИЙ ПРОЯВ ЗА ДИПЛІДІОЗУ СОБАК І КОТІВ

Соловійова Л.М., к. вет. н., доцент

soloviovalyuda@ukr.net

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

Вступ. Кишкові гельмінтози займають значне місце серед хвороб заразної етіології. Велика кількість збудників кишкових гельмінтозів, крім загрози здоров'ю та благополуччю тварин, також має і соціальне значення, оскільки становить небезпеку для людини і, особливо – дітей. Паразити є небезпечними і для продуктивних тварин, адже уражують життєво важливі органи, що призводить при заборі до їх вибраковування, а також до загибелі хворих тварин. Крім того, має місце забруднення навколишнього середовища екзогенними формами кишкових гельмінтів собак та котів, оскільки їх інвазійні яйця та личинки виявляють у ґрунті, піску поблизу ферм, тваринницьких приміщень в умовах сільської місцевості, а також на дитячих майданчиках великих міст, обласних та районних центрів. Все це свідчить про актуальність вивчення даного захворювання.

Мета. На основі даних літератури та власних досліджень з'ясувати патогенетичний вплив збудника диплідіозу на організм собак і котів, а також його клінічний прояв.

Матеріал і методи. Матеріалом для досліджень слугували пацієнти (5 собак та 5 котів) приватної клініки «ВетАльянс» м. Київ, а також фекалії хворих на диплідіоз. Для діагностики використали гельмінтоскопічний метод поверхневого огляду на наявність зрілих

члеників цестоци, а також застосували гелмінтоооскопічний комбінований метод у модифікації Г.А. Котельникова та В.М. Хренова з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри з питомою вагою 1,3 г/см³.

Результати. За поверхневого огляду дослідженого матеріалу (фекалій), у 2 собак та 2 котів були виявлені зрілі членики цестоци *Dipylidium caninum*, які рухалися. У всіх пробах фекалій були знайдені яйця паразитів, які знаходилися в коконах, в кожному з яких налічувалося близько 20 дрібних яєць сірого кольору. В середині яйця знаходився зародок (онкосфера), який має 6 гачків.

Цестоци *D. caninum* здійснюють механічний вплив на слизову оболонку тонкого відділу кишечника, спричинюючи порушення цілісності його стінки, порушення секреторно-моторної функції травного каналу, що призводить до десквамації і атрофії ворсинок порожньої кишки. Скупчення великої кількості гелмінтів у кишечнику призводить до утруднення прохідності вмісту й закупорки та перфорації (розриву) стінки кишечника та загибелі тварин.

Виникають токсикоз, нервові порушення, розлади травлення, відбувається алергізація організму тварин. Міграція проглотид цестоци може спричинити анальний свербіж, що проявляється надмірним вилизуванням задньої частини тіла, розчухуванням перианальної ділянки об стіни або ковзанням по землі.

За дипілідіозу виникає діарея внаслідок руху гелмінтів у кишечнику та травмування його слизової оболонки. Під час тривалої діареї у тварини, здебільшого, відбувається дегідратація, яка може бути однією із причин загибелі тварини від гіповолемічного шоку. Гелмінти, потрапляючи у шлунок, за значної їх кількості у кишечнику, своїм переміщенням і продуктами життєдіяльності пошкоджують слизову оболонку шлунка, зумовлюючи блювання, що може повторюватися. Значна кількість гелмінтів у кишечнику може спричинити його обтурацію або розрив стінки. Ймовірність блювання може бути пов'язане з токсичною дією гелмінтів на організм тварини.

За інтенсивної ступені інвазії спостерігається зниження апетиту, пригнічення, пронос, виснаження, блювання, інколи алотріофагія. За тяжкого перебігу дипілідіозу у тварин відмічається порушення координації рухів, малорухливість, залежування, судоми й загибель собак.

У дослідних тварин відмічався спотворений апетит (поїдання підстилки). Частіше спостерігали погіршення апетиту або анорексію, пригнічення, кахексію, анемічність, у деяких – іктеричність кон'юнктиви та з ціанотичним відтінком.

Слизова оболонка ротової порожнини хворих собак та котів була вкрита в'язким, тягучим слизом, на язиці був сірий або білий наліт. Помітною була анемічність слизових оболонок ротової порожнини, а в деяких випадках – іктеричність. Запах з ротової порожнини був солодкуватий, затхлий, дещо гнильний. Відмічали пронос з домішками слизу та фрагментами стробіл дипілідій. Також спостерігали блювання, блювотні маси спочатку були змішані зі слиною, а потім – з жовчю. Перед блюванням у тварин відмічали нудоту, гіперсаливацію, тахіпноє, пригнічення, зниження рухової активності, загальну слабкість, часте серцебиття.

Черевна стінка у ділянці прилягання шлунку та кишечника при пальпації була болючою, стінка – напружена, здута. У таких тварин розвивалася дегідратація, зниження тургору шкіри. Також у них спостерігали запалення шкіри («блошиний дерматит») в ділянці живота, попереку, кореня хвоста та локальні алопеції і свербіж. Іноді спостерігали судоми.

Висновки.

1. Внаслідок механічної дії збудника *Dipylidium caninum* на слизову оболонку тонкого кишечника собак та котів відмічали порушення секреторно-моторної функції травного каналу, що призводило до діареї, дегідратації, виснаження.

2. Токсичний вплив цестоци спричинив нервові порушення, розлади травлення, блювання, гіперсаливацію, тахіпноє, слабкість.

3. Алергічна дія збудника дипілідіозу та проміжних живителів бліх призвела до тахікардії, анемічності слизових оболонок, алопецій та свербіжів.

КЛІНІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ К-ЖЕС ЗА ОТРУЄННЯ СОБАК КУМАРИНОМ

*Суслова Н.І., к. вет. н., доцент, завідувач кафедри клінічної діагностики та внутрішніх
хвороб тварин,*

Шкваря М.М., к. вет. н., доцент,

Семьонов О.В., к. вет. н., доцент,

Завадська В., магістр ЗВО 6 курс

sm_140@ukr.net

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Об'єктивні дані свідчать про високу захворюваність і велику смертність собак від отруєння антикоагулянтами кумаринами. Смертність тварин при захворюванні на отруєння стоїть не на останньому місці серед різних патологій, якщо вчасно тваринам не надати невідкладну допомогу.

Тому, зважаючи на те, що захворюваність у собак на отруєння антикоагулянтами на даний момент у ветеринарній практиці є вагомими, було вирішено провести дипломні дослідження пов'язані з ними.

Мета дослідження. Визначити основні етіологічні фактори, що спричинили отруєння собак антикоагулянтами кумаринами, провести клінічне дослідження тварин та лабораторне дослідження крові, показати ефективність запропонованого лікування з використанням сучасних препаратів в умовах приватної клініки ветеринарної медицини «Колібри» м. Дніпро.

Матеріали та методи. Робота виконувалася протягом 2019–2021 рр. в умовах приватної клініки ветеринарної медицини «Колібри» м. Дніпро та на кафедрі клінічної діагностики та внутрішніх хвороб тварин Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Експериментальне клінічне випробування двох схем лікування проводили на групах собак сформованих за принципом пар аналогів. Для цього, з урахуванням надходження до лікарні ветеринарної медицини собак з отруєнням антикоагулянтами, ми формували дві групи тварин – контрольну та дослідну. У кожній з них було по 5 тварин, приблизно однаковою живою масою. Більшість клінічних ознак, які представлені в результатах власних досліджень були схожими між собою і характерними для гострого отруєння антикоагулянтами. Самі ж схеми лікування представлені в таблиці 1.

Лікування тварин, як дослідної так і контрольної групи, проводилося в два етапи:

1-й етап – надання невідкладної допомоги собакам, які отруєні антикоагулянтами – тривалість 1-2 доби;

2-й етап – проведення підтримуючого лікування собак після невідкладної допомоги – тривалість 20-30 днів.

Після проведення невідкладного лікування (реанімації) коли стан тварин нормалізувався, була проведена відновлююча терапія, яка спрямована в першу чергу на нормалізацію та підтримання показників згортання крові і функціонального стану печінки. Годівля тварин в період надання невідкладної допомоги була заборонена, оскільки це могло призвести до додаткового всмоктування отрути (токсинів) з травного каналу.